

הלשכה המשפטית
יום ראשון, 28 ביולי 2024

לכבוד
הגב' מישל קרמרמן-דקל
מנכ"לית הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו
באמצעות דוא"ל

גברת נכבדה,

הנדון: חשש להפרות של תנאי הרשיון והוראות הדין – פניה טרם נקיטת צעדים משפטיים

בשם מרשתי עמותת הצלחה - לקידום חברה הוגנת (ע"ר), הריני לפנות אליך בעניין שבנדון בדברים הבאים:

1. כידוע, מזה זמן עומדת ותלויה מחלוקת בין אחד המורשים לשידורים, ערוץ יהודי ישראלי בע"מ, המשדר על פי רשיון שניתן לו מאת הרשות השנייה באפיק 14, לבין חברות מסחריות שונות ומי מטעמן שנטען כלפיהם כי הם נוקטים בפרקטיקה של "חרם מודעות" נגד אותו מורשה לשידורים, ונמנעות במופגן מטעמיהן מלרכוש בו זמן פרסום.

2. העתק הרשיון שנמסר למרשתי בתשובה לבקשת חופש מידע למכתבי זה (נספח א').

3. אמנם, נוהג מובהק של "חרם מודעות" הוא עניין המעורר שאלות כבודות משקל, בהיבטים ציבוריים ומשפטיים גם יחד, כפי שאף סבר וכתב בעבר הח"מ בהזדמנויות שונות.¹ אלא שהדיון בעניין זה מורכב ותלוי נסיבות והפסיקה כבר קבעה בו סייגים בעבר,² ובוודאי שאין בו כדי להצדיק הפרות דין אחרות, הבאות בתגובה או במקביל למחלוקות המסחריות.

¹ וראו לעניין זה למשל "[נא להתנהג בהתאם](#)", העין השביעית, 26.8.2013; "[העיקר זה הרומנטיקה](#)", "[טובת החברה](#)", העין השביעית, 10.7.2014; העין השביעית, 30.12.2014; "[נחשב בדרך כלל אסור](#)", העין השביעית, 4.5.2015; "[היכן נפגשים האתיקה והמשפט?](#)", העין השביעית, 28.11.2018 ובהזדמנויות נוספות.

² ראו פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב (השופט ע' ברון) מיום 17.12.14 בת"א 13-04-1905 בן מאיר נ' דנקנר ואח' שם נאמר: "אל מול זכותו של התובע ניצבת זכותן של הנתבעות, שהן גופים פרטיים, לבחור היכן לפרסם מודעות והיכן לא [...] וחרם בצורתו השונות, גם אם ניתן לראות בו אקט כוחני, הוא חלק מחופש הביטוי". וכן ע"א 386/15 שחר בן מאיר ע"ד נ. נוחי דנקנר שם נאמר: "ראינו לציין שפסק דינו של בית משפט קמא, מטבע הדברים, מתוחם לנסיבותיו ללא תחימת גבולות גורפת, ואין אנו רואים בו אמירה עקרונית כללית המשלימה עם 'חרם מודעות' - קרי, הפסקת מודעות בכלי תקשורת מתוך הסתייגות כזאת או אחרת ממנו - בכל מקרה, כמות שאין הוא בהכרח נשלל בכל מקרה".

4. עוד יוער, כי בניגוד לשאלה בדבר זכותו של מפרסם להגביל או לבחור את ערוצי הפרסום בהם יבחר, על המורשה לשידורים – חל איסור מוחלט, בין אם מכח תנאי הרשיון ובין אם מכוח הוראות דין אחרות, להפלות בין רוכשי פרסום ולסרב לאפשר להם לשדר פרסומות מטעמם. ראו לעניין זה בין השאר את הוראות הוראות סעיף 14 לרשיון:

14. תשדירי פרסומת

- 14.1. בעל הרשיון יאפשר לכל אדם להתקשר עמו לשם שידור תשדירי פרסומת, ללא כל אפליה או העדפה, כפוף לחזרות החוק וכל דין.
- 14.2. מבלי לגרוע מכלליות האמור, בעל הרשיון לא יסרב לשדר תשדירי פרסומת מטעם בעל רשיון אחר, ואם התבקש לשדר תשדירי פרסומת כאמור ישדרם בהתאם לתנאים המקובלים וללא אפליה לעומת מפרסמים אחרים; על אף האמור, רשאי בעל הרשיון לסרב לשדר תשדיר פרסומת לתכנית מסוימת בבעל רשיון אחר או תשדיר שיש בו קנטרנות או השוואה לעומת בעל הרשיון. בכל מקרה של מחלוקת בעניין זה יכריע המנהל.
- 14.3. המונצח רשאית לחייב את בעל הרשיון להעביר לה מידע בדבר עמלות פרסום שלגביהן התחייב למשרדי פרסום ולמפרסמים, בפירוט, במתכונת ובמועדים שתקבע.
- 14.4. בלי לגרוע מהוראות סעיף 84 לחוק, בעל הרשיון לא יעדיף תשדירים שהופקו או הובאו לשידור על ידי ועל ידי בעל עניין בו, או על ידי אדם הקשור בכל דרך אחרת בבעל הרשיון או בבעלי העניין בו, או תשדירים שנועדו לקידום ענייניו של אדם כאמור; לעניין זה, "העדפה" – במשרדי או בעקיפין, לרבות בדרך של מתן עדיפות לתקשורת, מתן עדיפות במחיר או מתן עדיפות במועד השיבוץ.

5. והנה - משידורי אותו מורשה לשידורים ומפרסומים אחרים הנעשים בעיקר על ידי אחד ממגישיו הבכירים, מר ינון מגל, עולה החשש הברור להפרת הדין בכל הנוגע לקידום ענייניו המסחריים של המורשה לשידורים במהלך ובאמצעות השידורים. עוד עולה מהדברים – ניסיון פסול לכאורה לעשות שימוש בכוחו של המורשה לשידורים כדי להסב נזק משיקולים מסחריים לגורמים שונים, כלפיהם יש לו טענות מסחריות שונות.

6. בהזדמנויות שונות, בתכנית המוגשת על ידו, "הפטרייטס", התייחס מר מגל לסוגיית החרם, תוך השמעת דברי ביקורת ברורים התואמים ומקדמים את עמדת המורשה לשידורים ואת האינטרס הכלכלי שלו. זאת בניגוד מובהק לתנאי הרשיון והוראות הדין כפי שיפורט להלן.
7. כך למשל אמר מר מגל במהלך שידור תכנית הפטרייטס מיום 23.7.2024 (הסרטון מצורף למכתבי זה):
8. "אנחנו במלחמה. אני מדבר פה על הערוץ ועל כל האירוע. יש עלינו חרם, קשות, אימתני ואכזר ורשעי, ורשעי אומרים? (מרושע). ומרושע, מרושע לרוצה לסגור לנו את הפה, לסתום את הפה לערוץ 14. הם טוענים שם שהם מפרסמים בתקשורת המגזרית. בואו, אין להם בעיה לפרסם בתקשורת המגזרית, כי אנחנו לא מגזריים. אנחנו אלטרנטיבה. אנחנו רוב עם ישראל ולא סתם אנחנו כבר הגענו למספר 2 ברייטינג וזה מפחיד אותם. לכן הם עושים את כל המאמצים שלהם, כולם, כל החברות הגדולות, כולם, לסתום לנו את הפה, לחנוק אותנו, שלא נוכל לשדר. אבל אנחנו לא נוותר, לא נוותר. מי שירצה לפגוע בנו, אנחנו נפגע בחזרה ויש להם המון כסף ויש להם המון כוח, אבל אנחנו ננצח, כמו שניצחנו עם שטראוס. אותו דבר".
9. במצב דברים זה, על הרשות לבחון הפרות נטענות אלו ולהפעיל את סמכותה בהתאם.

המסגרת הנורמטיבית והחוקית

10. יודגש כי בבסיס תכליתה של חקיקת חוק הרשות השניה, עומד עקרון ההפרדה שבין האינטרסים הפרטיים של המורשה לשידורים, בעליו, מנהליו ועובדיו לבין התוכן המשודר, לשם יצירת חיץ ומגן על תכני השידור לציבור ומניעת השפעה משיקולים ואינטרסים שונים וכן הקפדה על היותם מקצועיים, חופשיים ומדויקים.
11. כידוע, בנוגע למורשים לשידורים, הוראות שונות של הדין אוסרות על אופן התנהלות זה. הוראות אלו ייסקרו להלן בתמצית:
12. סעיף 32 (א) לחוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, תש"ן-1990, קובע כי: "לא יקים אדם, לא יפעיל תחנת שידור, ולא יקיים שידורים אלא אם כן קיבל לכך זכיון או רישיון, בהתאם להוראות חוק זה".

13. עוד, קובעים כללי הרשות השניה לטלויזיה ורדיו (אתיקה בשידורי טלויזיה ורדיו), תשנ"ד-1994 קובעים בסעיף 5(א) כי "לא יעשה בעל זכיון שימוש לרעה במעמדו, בתפקידו או בכוחו לשדר או להימנע מלשדר" ובסעיף (ב) נאמר במפורש כי: "מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), יקפיד בעל זכיון שלא יהיה בשידוריו כדי לקדם, במשירין או בעקיפין, את ענינם האישי, הכלכלי או הציבורי, שלו או של מנהל או בעל ענין בו, למעט אם קידום ענין כאמור הינו תוצאה נלווית הכרחית לשידור המשודר שלא מתוך מטרה לגרום לקידום כאמור".

14. גם הוראות כללי הרשות השניה לטלויזיה ורדיו (אתיקה בשידורי טלויזיה ורדיו), תשנ"ד-1994, קובעות (וראו פרק ג': אי משוא פנים, אוביקטיביות, איזון ודיוק בשידורים והוראות סעיף 5 לכללים) כי "לא יעשה בעל זכיון שימוש לרעה במעמדו, בתפקידו או בכוחו לשדר או להימנע מלשדר" ו "מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), יקפיד בעל זכיון שלא יהיה בשידוריו כדי לקדם, במשירין או בעקיפין, את ענינם האישי, הכלכלי או הציבורי, שלו או של מנהל או בעל ענין בו, למעט אם קידום ענין כאמור הינו תוצאה נלווית הכרחית לשידור המשודר שלא מתוך מטרה לגרום לקידום כאמור".

15. אם לא די בכל אלו הרי שהוראות מפורשות ברשיונו של המורשה לשידורים האמור, את שידור התכנים האמורים, כפי ששודרו. כך למשל קובעות הוראות הרשיון:

16. שידורים אסורים והגבלות על תוכן השידורים

16.1 בעל הרשיון לא ישדר שידורים, לרבות תשידורי פרסומת, האסורים לשידור על פי החוק, כללי האתיקה שקבעה המועצה, והנחיות בענייני אתיקה שיקבע המועצה או המנחל מזמן לזמן, ואשר יהיו חלק מתנאי רישיונו.

16.2 בעל הרשיון ימלא באופן מלא ומדויק כל הוראה בכללי המועצה וכל הנחיה שניתנה על פי כללי המועצה או על פי רישיון זה, המטילה הגבלות על השידורים, לרבות תשידורי הפרסומת, בין הגבלות הנוגעות לתוכנם ובין הגבלות אחרות, כגון הנוגעות לעיתוי שידורם, לרבות בשל סיוגם על פי חוק סיווג, סימון ואיסור שידורים מזיקים, התשס"א-2001 והתקנות שמכוחו.

16. משכך – דומה כי הונחה והוכחה התשתית העובדתית והמשפטית, המקימה סמכות וחובה לרשות לבחון את העניין ולנקוט את הצעדים הנדרשים לשם הפסקת ההפרות הנטענות. למען הבהר היטב, ככל שלא תימסר למרשתי בתוך 30 יום ממכתבי זה, עמדה מפורטת ומנומקת הנוגעת לאופן בו מתכוונת הרשות לפעול בעניין, זה כסירוב או הימנעות של הרשות מלפעול ותבחן את הצורך בנקיטת צעדים שונים לרבות פניה לקבלת סעדים מתאימים מערכאות מוסמכות.
17. יובהר כי לרשות הסמכות והחובה לפקח על בעל הרשיון מכח ההסמכה שניתנה לה בחוק הרשות השניה וחקיקת המשנה מכוחו וכן מתוקף הוראות הרשיון שהוענק למורשה לשידורים (וראו למשל הוראות סעיף 45 לרשיון, תחת הכותרת "פיקוח על פעולותיו של בעל הרשיון").
18. למכתב זה מכותב גם המורשה לשידורים. ככל שלא יודיע המורשים לשידורים למרשתי ולרשות השניה כי בכוונתו לחדול מאופני פעולה מפרים אלו וככל שלא יבוא הדבר לידי ביטוי בהתנהגותו ואלו הבאים מטעמו בפועל, תשקול מרשתי את הצורך שבנקיטת צעדים נוספים, כמפורט לעיל ולהלן, בתוך תקופת הזמן שצוינה לעיל בנוגע להתייחסות הרשות השניה (30 יום).
19. מרשתי אכן סבורה כי הופרו הוראות הדין ו/או הוראות הרשיון וכי ננקטו פעולות העומדות בסתירה להוראות אלו, והיא שומרת לעצמה כל זכות לפנות לכל גוף ו/או ערכאה מוסמכת לשם נקיטת פעולות, הפעלת סמכות ו/או קבלת סעדים מתאימים. זאת לרבות באפיקים של אכיפה אזרחית משלימה, הגשת תובענות ייצוגיות, עתירות מתאימות וכן בכל ערוץ משפטי מתאים אחר בנסיבות העניין.
20. אין במכתבי זה או במה שלא נאמר בו כדי למצות את טענות ואת עמדת מרשתי ואין בו כדי לוותר על זכות ו/או טענה כלשהן. מרשתי תבקש לראות במכתבה זה גם כמכתב לצורך מיצוי הליכים.

21. בשל העובדה כי נודע למרשתי כי ועדת הכלכלה של הכנסת עתידה לקיים בימים הקרובים (שוב) דיון בסוגיית "חרם הפרסומות" הנטען, הרי שמרשתי רואה לנכון להביא לידיעת הועדה ויו"ר הועדה, גם את מכתבי זה, לשם השלמת התמונה כולה והצגת מכלול ההתנהלות המפרה הננקטת בעניין זה, להבנתה.

בכבוד רב,

אלעד מן, יומע"ש הצלחה

העתק: ח"כ דוד ביטן, יו"ר ועדת הכלכלה, הכנסת
עו"ד אופיר ביתן, יומע"ש, הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו
ערוץ יהודי ישראלי בע"מ